

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ทักษะคิดของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำพูนต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะคิดของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำพูนต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี

สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมที่มีต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 157 ราย เป็นเพศหญิง ร้อยละ 94.30 และ เป็นเพศชาย ร้อยละ 5.70 มีอายุระหว่าง 26 – 30 ปี ร้อยละ 38.20 รองลงมา มีอายุระหว่าง 31 – 35 ปี ร้อยละ 36.90 ส่วนใหญ่เป็นผู้สำเร็จจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 94.30 รองลงมา สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 5.70 เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาการบัญชี ร้อยละ 100.00 เป็นผู้ทำบัญชีในธุรกิจอุตสาหกรรม ร้อยละ 42.70 รองลงมา เป็นผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชี ร้อยละ 24.80 มีอายุการทำงานในหน่วยงานปัจจุบันน้อยกว่า 6 ปี ร้อยละ 35.70 รองลงมา มีอายุการทำงานระหว่าง 6 – 10 ปี ร้อยละ 31.20 ส่วนใหญ่ได้รับข่าวสาร การอบรม/สัมมนาการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพทางจดหมายจากหน่วยงานที่จัดอบรม/สัมมนา ร้อยละ 98.10 รองลงมา ได้รับข่าวสารการอบรม/สัมมนาจากการอบรม/สัมมนา ร้อยละ 51.00

ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี

ผลการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 157 คน เมื่อแยกวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ การรับรู้ และความเข้าใจ ผลปรากฏว่า

ในส่วนของการรับรู้จะเห็นว่าในภาพรวมแล้วผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่อง การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ร้อยละ 94.50 โดยเรื่องที่คุณตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทราบได้แก่ เรื่อง ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลา ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547 บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2547 และผู้ตอบแบบสอบถามไม่ทราบเกี่ยวกับเรื่อง การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ร้อยละ 5.50 โดยเรื่องที่คุณตอบแบบสอบถามไม่ทราบส่วนใหญ่ได้แก่ เรื่อง กิจกรรมในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องในทุกกรอบ 3 ปี ไม่ให้นำเข้าสำหรับกิจกรรมในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องในหัวข้อเดิมเว้นแต่ได้มีการเปลี่ยนแปลงในเนื้อหาอย่างมีสาระสำคัญ

เมื่อวิเคราะห์ผลจำแนกตามตำแหน่งงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพนักงานบัญชีของกิจการทราบเกี่ยวกับเรื่อง การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ร้อยละ 93.20 ส่วนใหญ่ทราบเกี่ยวกับเรื่อง ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลา ในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547 บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2547 และพนักงานบัญชีของกิจการไม่ทราบเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ร้อยละ 6.80 ส่วนใหญ่ไม่ทราบเกี่ยวกับเรื่องกิจกรรมในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องในทุกกรอบ 3 ปี ไม่ให้นำเข้าสำหรับกิจกรรมในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องในหัวข้อเดิมเว้นแต่ได้มีการเปลี่ยนแปลงในเนื้อหาอย่างมีสาระสำคัญ

ผู้รับจ้างทำบัญชีอิสระทราบเกี่ยวกับเรื่อง การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ร้อยละ 98.30 แสดงว่าผู้รับจ้างทำบัญชีมีการรับรู้เกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีเป็นอย่างดี โดยมีเรื่องเดียวที่ผู้รับจ้างทำบัญชีอิสระยังไม่ทราบ คือ บทลงโทษของผู้ทำบัญชีที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ คือ ระวังโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท

เมื่อวิเคราะห์ผลจำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม อายุต่ำกว่า 26 ปี ทราบเกี่ยวกับเรื่อง การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ร้อยละ 83.30 ผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ 26 – 30 ปี ทราบเกี่ยวกับเรื่อง การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ร้อยละ 92.50 ผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ 31 – 35 ปี ทราบเกี่ยวกับเรื่อง การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ร้อยละ 96.00 ผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ 35 ปีขึ้นไป ทราบเกี่ยวกับเรื่อง การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ร้อยละ 98.40 โดยทุกช่วงอายุส่วนใหญ่จะทราบเรื่อง ประกาศ

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547 บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2547

เมื่อวิเคราะห์ผลจำแนกตามระยะเวลาในการทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระยะเวลาในการทำงานน้อยกว่า 6 ปี ทราบเกี่ยวกับเรื่อง การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ร้อยละ 90.50 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระยะเวลาในการทำงาน 6 - 10 ปี ทราบเกี่ยวกับเรื่อง การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ร้อยละ 97.30 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระยะเวลาในการทำงาน 11 - 15 ปี ทราบเกี่ยวกับเรื่อง การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ร้อยละ 95.60 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระยะเวลาในการทำงาน 15 ปีขึ้นไป ทราบเกี่ยวกับเรื่อง การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ร้อยละ 97.60 โดยทุกช่วงระยะเวลาในการทำงานส่วนใหญ่จะทราบเรื่อง ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547 บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2547

ในส่วนของความรู้ความเข้าใจต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 84.00 ระดับความรู้ความเข้าใจมากที่สุด ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องเนื้อหาเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการภาษีอากร รองลงมาได้แก่ เรื่องเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีและการเก็บรักษาหลักฐานการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพและ ผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 16.00 ระดับความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด โดยส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการนับชั่วโมงของการเป็นวิทยากร ผู้บรรยาย ผู้ดำเนินการอบรม/สัมมนา รองลงมาได้แก่ เรื่อง การศึกษาเพิ่มเติมในคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีในระดับที่ไม่สูงกว่าคุณวุฒิเดิม

เมื่อวิเคราะห์ตามตำแหน่งงาน พบว่า พนักงานบัญชีของกิจการมีความรู้ความเข้าใจต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ร้อยละ 82.10 ระดับความรู้ความเข้าใจมากที่สุด ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจ เรื่องเนื้อหาเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการภาษีอากร รองลงมาได้แก่ เรื่องการเข้าร่วมกิจกรรมที่ถือเป็นการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี เนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี การเก็บรักษาหลักฐานการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

ผู้รับจ้างทำบัญชีอิสระมีความรู้ความเข้าใจต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ร้อยละ 90.10 ระดับความรู้ความเข้าใจมากที่สุด เรื่องที่ผู้รับจ้างทำบัญชีอิสระเข้าใจส่วนใหญ่ได้แก่ เรื่อง เนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี เนื้อหากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการภาษีอากร การเข้าอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพในแต่ละปีของ

ผู้ทำบัญชี และการเก็บรักษาหลักฐานการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ รongลงมาได้แก่ เรื่อง การเข้าร่วมกิจกรรมที่ถือเป็นการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำ บัญชี

ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากกับการประกาศใช้ เรื่อง การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี เฉลี่ย 3.54 โดยเรื่องที่ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ เรื่องผู้ทำบัญชีควรมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรี รongลงมา ได้แก่ เรื่องผู้ทำบัญชีควรที่จะเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพอย่างน้อยปีละ 6 ชั่วโมง

เมื่อวิเคราะห์ตามตำแหน่งงาน ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพนักงานบัญชีของกิจการมี ความเห็นต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีด้วยค่าเฉลี่ยระดับเห็นด้วยมาก และ ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้รับจ้างทำบัญชีอิสระมีความเห็นด้วยค่าเฉลี่ยระดับเห็นด้วยปานกลาง

เมื่อวิเคราะห์ตามอายุ ผู้ตอบแบบสอบถาม อายุน้อยกว่า 26 ปี มีความเห็นต่อการพัฒนา ความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีด้วยค่าเฉลี่ยระดับเห็นด้วยมาก ผู้ตอบแบบสอบถามอายุ 26 – 30 ปี มีความเห็นระดับเห็นด้วยมาก ผู้ตอบแบบสอบถามอายุ 31 – 35 ปี มีความเห็นระดับ เห็นด้วยมาก และผู้ตอบแบบสอบถามอายุ 35 ปีขึ้นไป มีความเห็นระดับเห็นด้วยมาก

เมื่อวิเคราะห์ตามระยะเวลาในการทำงานในหน่วยงาน ผู้ตอบแบบสอบถามมีระยะเวลา ในการทำงานน้อยกว่า 6 ปี มีความเห็นต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีด้วย ค่าเฉลี่ยระดับเห็นด้วยมาก ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระยะเวลาในการทำงาน 6 – 10 ปี มีความเห็น ระดับเห็นด้วยมาก ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระยะเวลาในการทำงาน 11 – 15 ปี มีความเห็นระดับ เห็นด้วยมาก และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระยะเวลาในการทำงาน มากกว่า 15 ปี มีความเห็นระดับ เห็นด้วยปานกลาง

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นตรงกันคือเห็นด้วยกับเรื่องดังต่อไปนี้ของประกาศฉบับ นี้ ได้แก่ เรื่อง ผู้ทำบัญชีควรมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาตรี ผู้ทำบัญชีควรที่จะเข้ารับการอบรมพัฒนา ความรู้ทางวิชาชีพอย่างน้อย ปีละ 6 ชั่วโมง และการอบรม/สัมมนาทำให้นักบัญชีมีความรู้เพิ่มขึ้น

ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่มีต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนสมัครเป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพตามประกาศที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้ทำบัญชีที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีเรียบร้อยแล้วจะต้องสมัครเป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพตามข้อบังคับของสภาวิชาชีพ เมื่อผู้ทำบัญชีสมัครเป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพเรียบร้อยแล้วจะต้องปฏิบัติตามประกาศของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี โดยผู้ทำบัญชีจะต้องเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ตามประกาศฯ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามได้เข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ร้อยละ 100.00

ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้สมัครเป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพแล้วจะมีชั่วโมงการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ตั้งแต่ 25 ชั่วโมงขึ้นไป เพราะในปี 2550 เป็นปีสุดท้ายของการนับชั่วโมงการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของรอบ 3 ปีแรกของการนับชั่วโมงการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ รองลงมาได้แก่ ผู้ตอบแบบสอบถามมีชั่วโมงการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพระหว่าง 19 – 24 ชั่วโมง

ส่วนเนื้อหาวิชาที่ผู้ตอบแบบสอบถามสนใจที่จะเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ส่วนใหญ่สนใจเนื้อหาวิชากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการภาษีอากร รองลงมาได้แก่ เนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการบัญชี โดยช่วงระยะเวลาที่ผู้ทำบัญชีเห็นสมควรให้มีการจัดอบรม/สัมมนา ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นสมควรให้จัดการอบรม/สัมมนาในช่วงเดือน กรกฎาคม ถึง เดือน กันยายน เพราะเป็นช่วงที่ไม่มีการจัดทำงบการเงินประจำปี รองลงมาได้แก่ ช่วงเดือน ตุลาคม ถึง เดือน ธันวาคม

ในการเข้ารับการอบรม/สัมมนานั้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตัดสินใจที่จะเข้ารับการอบรม/สัมมนาด้วยเรื่องหรือเนื้อหาวิชาในการอบรม/สัมมนา รองลงมาได้แก่ เรื่องค่าใช้จ่ายในการอบรม/สัมมนา สถานที่ในการจัดอบรมและเข้ารับการอบรม/สัมมนาเพราะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับของประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ซึ่งผู้ทำบัญชีเมื่อได้เข้ารับการอบรม/สัมมนาแล้วทางกรมพัฒนาธุรกิจการค้าประกาศให้ผู้ทำบัญชีต้องแจ้งจำนวนชั่วโมงการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีด้วยตนเอง ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ปฏิบัติตามที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้ากำหนดไว้ เพราะผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแจ้งชั่วโมงการอบรมการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพได้ผ่านทาง www.dbd.go.th และมีผู้ตอบแบบสอบถามส่วนน้อยที่เข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพแล้วไม่ได้แจ้งชั่วโมงการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ

อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ทศนคติของผู้ทำบัญชีในจังหวัดลำพูนต่อการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่ององค์ประกอบทศนคติ 3 ประการของ สร้อยตระกูล อรรถมานะ อันประกอบด้วย องค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจ องค์ประกอบด้านความรู้สึก องค์ประกอบด้านแนวโน้มของพฤติกรรม ที่มีความเชื่อมโยงเป็นลำดับชั้น โดย องค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจมีผลต่อองค์ประกอบด้านความรู้สึก และส่งผลต่อไปยัง องค์ประกอบด้านแนวโน้มของพฤติกรรม โดยจากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ทราบเกี่ยวกับการประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดคุณสมบัติ และเงื่อนไข การเป็นผู้ทำ บัญชี (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2547 บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2547 โดยมีทศนคติที่เห็นด้วยกับ การใช้ประกาศฉบับนี้ โดยผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในเรื่องการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทาง วิชาชีพทำให้ผู้ทำบัญชีมีความรู้เพิ่มขึ้นจากเดิม ซึ่งในแต่ละปีผู้ทำบัญชีควรเข้ารับการอบรม อย่างน้อยปีละ 6 ชั่วโมงและผู้ทำบัญชานั้นควรมีคุณสมบัติขั้นต่ำปริญญาตรี โดยผู้ตอบแบบสอบถาม มีความรู้ความเข้าใจเรื่องเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการภาษีอากรเป็นอย่างดี เพราะ ปัจจุบันมาตรฐานการบัญชีและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบการเงินของกิจการมี การเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ถ้าผู้ทำบัญชีไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์อย่างรวดเร็ว และถูกต้องก็อาจทำให้จัดทำงบการเงินที่ไม่ถูกต้องได้ ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าทศนคติของผู้ทำบัญชีที่มี ต่อการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชีเป็นไปในแง่บวก และผู้ตอบ แบบสอบถามมีความพร้อมในเรื่องของความรู้ความเข้าใจต่อการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทาง วิชาชีพ ส่วนทางด้านจิตใจผู้ทำบัญชีก็มีความพร้อมที่จะยอมรับและปฏิบัติตามประกาศของกรม พัฒนาธุรกิจการค้า

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี

ด้านผู้จัดการอบรม/สัมมนา

1. การจัดการอบรมแต่ละครั้งควรมีความเหมาะสมทั้งเวลา สถานที่ และค่าใช้จ่ายในการอบรม
2. การจัดการอบรมแต่ละครั้งควรมีให้ผู้ทำบัญชีที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนเข้าร่วมสัมมนาด้วย
3. ควรจัดการอบรม/สัมมนาในต่างจังหวัดมากขึ้น เพื่อที่ผู้ทำบัญชีที่อาศัยอยู่ต่างจังหวัดได้
เข้ารับการอบรม/สัมมนากันอย่างทั่วหน้า
4. ข่าวสารการอบรม/สัมมนาควรกระจายให้ทั่วถึง
5. ควรจัดการอบรมด้านอื่น ๆ ที่ไม่ใช่บัญชีบ้าง
6. เนื้อหาที่อบรมควรสรุปให้เข้าใจง่ายและใช้ได้กับการทำงานในชีวิตประจำวันได้อย่าง
เหมาะสม

ด้านผู้จัดทำบัญชี

1. ควรติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการอบรม/สัมมนาเพื่อจะได้ทราบถึงการจัดการอบรมแต่ละครั้ง
2. ควรอบรม/สัมมนาในทุกๆ หัวข้อของการอบรม เพื่อที่จะได้มีความรอบรู้ครอบคลุม
การปฏิบัติงาน
3. ควรยื่นชั่วโมงการอบรมพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตรงตามเวลาเพื่อที่กรมพัฒนา
ธุรกิจการค้าไม่ต้องออกจดหมายเตือนให้ผู้ทำบัญชี
4. เจ้าของกิจการควรสนับสนุนพนักงานให้เข้ารับการอบรม เพื่อสามารถที่จะปฏิบัติงาน
ด้านบัญชีของกิจการได้ถูกต้องมากขึ้น